

МОДЕЛЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ХХІ СТОЛІТТЯ: ДОСВІД СІНГАПУРУ

- A** *Висвітлено прогресивний досвід Сінгапуру з реформування педагогічної освіти, що є одним із важливих напрямів державної політики країни та розглядається як інвестиція в майбутнє. Акцентовано увагу на усвідомленні ролі вчителя у навчанні та вихованні молодого покоління, конкурентоспроможного на світовому ринку праці. Представлено спроектовану модель педагогічної освіти для ХХІ століття в Сінгапурі та схарактеризовано її основні складники: компетенції для студента та викладача, структуру цінностей, знань і навичок.*

Ключові слова: Сінгапур; педагогічна освіта; підготовка вчителя; модель педагогічної освіти; ХХІ століття

- S** *Sotska Maria. Model of pedagogical education for the XXI century: the experience of Singapore.*

The article highlights Singapore's progressive experience in reforming teacher education, which is one of the important areas of the country's public policy and is seen as an investment in the future. Emphasis is placed on understanding the role of teachers in teaching and educating the younger generation, competitive in the global labor market. The peculiarities of pedagogical education in Singapore are determined, namely, independent choice and solution of professional problems; high motivation for professional activity; system of cooperation between employees of educational establishments at all levels of professional growth; clear definition of the rights and responsibilities of the teacher depending on the role he/she performs. It was found out that the development of the economy, information and communication technologies have led to educational systems around the world, which, in its turn, has determined improvement of pedagogical education in the country. The article represents the designed model of pedagogical education for the XXI century in Singapore which is based on value-oriented philosophy and focused on three values: student-centeredness, teacher identity development, his/her service to the profession and community. The structure of the model of pedagogical education for the XXI century is revealed and characterized, which contains competencies for students and teachers taking into account three aspects of work: professional practice; leadership and management; personal effectiveness; system of values, knowledge and skills. The ways of introduction of the model of pedagogical education are outlined: a complex set of educational programs and courses aimed at the development of values; introduction of pedagogical and evaluative innovations; use of structural and infrastructural opportunities, strengthening of theoretical and practical communication and mentoring through the existing model of practical training; modernization of educational infrastructure.

Key words: Singapore; pedagogical education; teacher training; model of pedagogical education; XXI century

Сотська Марія Вікторівна, аспірантка, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Україна

Sotska Maria, postgraduate student, Ivan Ziazun Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Ukraine

E-mail: sotskaymasha@gmail.com

Актуальність проблеми. На сучасному етапі соціально-економічних, науково-технічних і культурних перетворень в Україні актуалізується проблема підвищення якості педагогічної освіти, що передбачає підготовку нової генерації вчителя, якому притаманні якості творчої особистості, вміння використовувати власний творчий потенціал у всіх сферах педагогічної діяльності [5], здатному не тільки користуватися значним обсягом інформації, а й продукувати нові знання, бути унікальним джерелом творчості та продуктивної суспільної діяльності [4].

У цьому контексті важливим є врахування прогресивного досвіду провідних країн світу, зокрема Сінгапуру, де педагогічна освіта є визнаним світовим лідером, ґрунтується на традиційних національних засадах та орієнтована на підготовку фахівців світового рівня, конкурентоспроможного на міжнародному освітньому ринку праці.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Студіювання досліджень, пов'язаних із проблемою вивчення досвіду

Республіки Сінгапур, дозволяє констатувати значний інтерес зарубіжних науковців (Є. Астаф'єв, Айк-Лінг Тан (Aik-Ling Tan), Алішева, А. Гільмутдінова, Девід Ханг (David Hung), Дженніфер Пей-Лінг Тан (Jennifer Pei-Ling Tan), Е. Дурнев, А. Жук, Мелвін Чан (Melvin Chan), М. Писаревський, О. Сергієнко, В. Стюард (Steward W) щодо створення освітньої системи світового рівня; визначення основних тенденцій розвитку системи педагогічної освіти.

У сучасних нечисленних вітчизняних педагогічних дослідженнях із вивчення досвіду Сінгапуру (О. Вітковський, І. Грищенко, К. Котун, В. Федоренко, О. Янкович) розглядаються такі аспекти, як: значення вищої освіти в інноваційній економіці країни; виявлення особливостей педагогічної освіти; визначення механізмів управління шкільною освітою. Втім, аналіз наукової літератури свідчить, що питанню висвітлення досвіду Сінгапуру щодо розроблення моделі педагогічної освіти для ХХІ століття не приділено уваги. Означена проблема і є **метою нашої статті**.

Викладення основного матеріалу. Педагогічна освіта в Сінгапурі є одним із важливих напрямів державної політики країни та розглядається як інвестиція в майбутнє, як живий організм, що еволюціонує від потреб всього людства, а не окремої країни або окремо взятої людини. При цьому перспективне планування в освіті, зокрема педагогічній, слугує «будівельним матеріалом» для економічного і національного розвитку. За висловом прем'єр-міністра Го Чок Тхонг, «богатство нації – в її людях» [8, с. 65], що визначає основоположний принцип системи освіти в Сінгапурі – меритократію. Меритократія це організація суспільства, при якому статус людини визначає її здатність і особистісні досягнення, а не походження. У цьому аспекті академічна успішність майбутніх фахівців визначається як основний фактор кар'єрних перспектив і майбутнього матеріального положення.

Система вищої освіти в Сінгапурі, зокрема педагогічна, побудована таким чином, щоб не лише надати можливість молоді отримати бажану професію і фундаментальні знання, але й викликати бажання до постійного навчання та вдосконалення, мотивувати студента до прагнення пізнавати нове. Колишній прем'єр-міністр країни Лі Куан Ю зазначав, що в суспільстві, заснованому на знаннях, нова лінія розподілу пройде в світі між тими, хто володіє знаннями, і між тими, у кого вони відсутні... Ми повинні вчитися і стати частиною світу, що базується на знаннях [2].

З цієї позиції діяльність вищої школи охоплює два основні напрями, перший – це «підтримка інновацій за рахунок продукування нових знань, створення умов і забезпечення доступу до глобальних джерел знань та використання цих знань, виходячи із місцевих умов», другий – «вносок освіти у формування людського капіталу шляхом підготовки вчених, фахівців, керівників, вчителів, висококваліфікованої робочої сили» [10, с. 7].

Професія вчителя в Сінгапурі має високий соціальний статус і повагу з боку сінгапурської громадськості через усвідомлення тієї ролі, яку вчителі відіграють у навчанні та вихованні молодого покоління з інноваційним світоглядом, критичним мисленням, із набутих творчим досвідом, конкурентоспроможного на світовому ринку праці.

Здобувається педагогічна освіта в Національному інституті освіти (NIE), заснованому у 1905 р. на базі Педагогічного коледжу (Teachers' Training College), діяльність якого спрямовується не на підготовку великої кількості вчителів/викладачів, які можуть покинути здобуту професію, а фахівців за покликанням, здатних до особистісного й професійного розвитку, кар'єрного зростання. Це забезпечується шляхом дотримання стратегічних напрямів підготовки, а саме: надання академічних програм на всіх рівнях педагогічної освіти; здійснення та підтримка наукових досліджень у галузі педагогічної освіти; сприяння професійному й особистісному розвитку вчителів шляхом підвищення кваліфікації для задоволення освітніх потреб [9].

Особливістю педагогічної освіти в Сінгапурі є: самостійний вибір і вирішення професійних завдань; висока мотивація до професійної діяльності (абітурієнт не піде здобувати професію вчителя, якщо не буде впевнений, що хоче ним стати, якщо не мріє про це з дитинства, якщо не впевнений, що впорається й оволодіє всіма необхідними для такої роботи якостями); система співпраці між працівниками освітніх організацій на всіх рівнях професійного зростання (від початкової педагогічної освіти до міністерства освіти) – педагоги найвищої кваліфікації є наставниками молодих учителів; існує система постійного внутрішнього фірмового навчання в школі; чітке визначення прав і обов'язків учителя залежно від виконуваної ним ролі [1].

Однак, незважаючи на те, що педагогічна освіта Сінгапуру є успішною та визнаною у світі, у 2004 р. прем'єр-міністр Лі Сянем виступив із ініціативою «Навчайте менше, дізнатися більше» (Teach Less, Learn More (TLLM)), що означало зміну вектору навчання від кількості до якості – «більше якості і менше кількості» в освіті.

Міністр освіти Тарман Шанмугаратнам підтримав ініціативу, й у 2005 р. розпочалася робота з реалізації програми TLLM. Ця програма передбачала подолання розриву між існуючими навчальними практиками та освітніми ініціативами, представленими з 1997 р. у межах національної програми «Школи мислення, навчальна нація» (Thinking Schools Learning Nation (TSLN)), що спрямовувалися на розвиток навичок творчого мислення, бажання навчатися впродовж усього життя, національну ідентифікацію. Наголошувалося на тому, що нація, яка навчається, має розглядати навчання як елемент національної культури, в якій творчість та інновації розвиваються на всіх рівнях суспільства.

Водночас це зумовило вдосконалення педагогічної освіти через усвідомлення того, що у XXI столітті розвиток економіки, інформаційно-комунікаційних технологій створили нові вимоги до систем освіти в усьому світі [3]. Міністерством освіти Сінгапуру зазначалося про зосередження освіти на вихованні (моральному, інтелектуальному, фізичному, соціальному, естетичному) підростаючого покоління – як окремої особи, як члена спільноти і як громадянина нації. Результативність цього процесу залежить від майбутніх учителів із інноваційними знаннями, сформованими цінностями, набутими «м'якими» навичками (soft skills), здатних брати на себе більше обов'язків, оскільки від їхнього професіоналізму, компетентності буде залежити підготовка підростаючого покоління для життєдіяльності у XXI столітті.

У зв'язку з цим у 2009 р. Національний інститут освіти (NIE) здійснив системний огляд програм педагогічної освіти у партнерстві з Міністерством освіти Сінгапура і школами. Результатом стало створення моделі педагогічної освіти для XXI століття (TE21) з чітким визначенням компетенцій для випускника та викладача (Graduated Teacher) і новою структурою V3SK (V3 – цінності; S – навички; K – знання) [7].

Підґрунтям для визначення компетенцій стало врахування ключових навичок, які потрібно розвивати у XXI столітті, згідно з рекомендаціями на Світового економічного форуму у Давосі (2016 р.). Їх було адаптовано до національних потреб й умов Сінгапуру, а саме: розвиток особистісної та соціальної відповідальності; комунікативних навичок; навичок міжособистісної та групової взаємодії; творчої допитливості; критичного та системного мислення; виявлення проблем, їхнє формування та вирішення; інформаційних навичок та медіаграмотності.

Модель ґрунтується на ціннісно-орієнтованій філософії та фокусується на трьох цінностях: орієнтованість на учня; розвиток ідентичності вчителя; служіння професії та спільноті.

Цінності, орієнтовані на учнів, вимагають від учителя віри в дитину, виявлення її таланту, підтримка обдарованих дітей, розвиток творчих унікальних творчих здібностей.

Цінності становлення професійної ідентичності характеризуються цікавістю, досконалістю, чесністю, адаптивністю, етичністю, стійкістю і професіоналізмом учителя, пов'язані з високими стандартами, свідомим прагненням учитися та вдосконалюватися впродовж життя з метою реагування на швидкі зміни в освітньому середовищі, задоволення освітніх потреб студентів.

Цінності служіння професії й спільноті фокусуються на прихильності вчителів до своєї професії через активну соціальну співпрацю і кращі практики. При цьому акцентується увага на розвитку цінностей учителів, включаючи взаємодію із суспільством. Наприклад, програма Group Endeavors in Service Learning (GESL) є обов'язковим проектом участі спільноти, що спрямована на допомогу вчителям щодо налагодження міцних партнерських відносин з нею. Взаємодія з громадами відбувається у групах численністю 20 осіб, на спілкування з обраною спільнотою витрачається як мінімум 20 годин, що забезпечує суттєвий результат. Метою GESL є збагачення знань і розуміння вчителів серед широкої громадськості [6].

У моделі V3SK також підкреслюється важливість сформованості навичок і знань, якими повинні володіти вчителі з урахуванням освітніх глобальних тенденцій для покращення успішності учнів. До системи основних навичок віднесено: рефлексивність й здатність до критичного мислення; педагогічна майстерність; навички управління людьми; адміністративні й управлінські навички; навички самоврядування; комунікативні, фасилітативні, технологічні, інноваційні та підприємницькі навички; соціальний та емоційний інтелекти.

Визначення знань відповідно до розробленої моделі, що ґрунтується на усвідомленні того, що рівень їх накопичення визначає цінність встановленого знання, передбачає здатність розпізнавати, генерувати, представляти, спілкуватися, обмірковувати, перевіряти і застосовувати твердження про знання в межах встановлених норм у ключових предметних галузях.

Основна увага акцентується на системі знань: щодо ідентифікації себе в спільноті; з предметної галузі та педагогіки; освітньої політики, освітніх програм, навчальних планів; із полікультурної грамотності; інформованості щодо навколишнього середовища.

Структура компетенцій для викладачів і вчителів (Graduand Teacher competence (GTC)) визначає професійні стандарти й цілі, що об'єднують модель V3SK і структуру визначених компетенцій Міністерством освіти Сінгапура (MHS) з урахуванням трьох аспектів роботи – професійна практика, лідерство й управління, особистісна ефективність.

До основних компетенцій, які визначають рівень професійної практики віднесено: всебічне виховання дитини та забезпечення її якісного навчання; надання знань із педагогічної майстерності, з предметної галузі; рефлексивне та аналітичне мислення; ініціативність; творчим навчанням з перспективою на майбутнє.

Лідерство й управління характеризується спектром компетенцій, які охоплюють здатність завойовувати серця і розум дітей, уміння працювати з іншими, що передбачає співпрацю з батьками, роботу в командах.

Особистісна ефективність характеризується здатністю пізнавати себе й інших (налаштування на себе, ідентифікація свого «Я», особистісне розуміння та повага до інших, стійкість і пристосованість) [7].

Упровадження моделі педагогічної освіти (TE21) відбувається шляхом: зміни у навчальних програмах згідно з компонентами V3SK через комплексний набір освітніх програм і курсів, спрямованих на розвиток цінностей; упровадження педагогічних й оцінювальних інновацій, заснованих на проблемному та експериментальному навчанні, розумінні соціального контексту навчання та виховання учнів, використання сучасних технологій для збагачення освітнього процесу; використання структурних й інфраструктурних можливостей, зокрема введення електронного портфоліо з метою цілеспрямованої індивідуальної й спільної рефлексії; зміцнення теоретико-практичного зв'язку і наставництва шляхом існуючої моделі практичного навчання (наприклад, введення компоненту «Цілеспрямовані розмови», де студенти мають можливість регулярно спілкуватися зі своїми шкільними координаторами впродовж тривалого періоду тощо); модернізація освітньої інфраструктури (перепроєктування навчальних класів на технологічні «спільні класи» для групового інтерактивного навчання тощо).

Результат ефективності впровадження педагогічної моделі для XXI століття є підготовлений випускник закладу освіти Сінгапуру, якому притаманні такі якості: впевненість у собі, розважливість, незалежність, розвинене критичне мислення, здатність до ефективного спілкування; самостійність і відповідальність за своє навчання, активність, спроможність ефективно працювати в команді, проявляти ініціативу, прагнення до новаторства й досконалості; гро-

мадянська свідомість, спрямованість на активну участь у поліпшенні життя інших громадян [10].

Висновки. Підсумовуючи, зазначимо, що модель педагогічної освіти для XXI в Сінгапурі забезпечує підготовку компетентних, інноваційно мислячих вчителів, здатних працювати у сучасних умовах. Позитивний досвід сінгапурської освітньої практики є актуальним і може бути використаний в Україні, що сприятиме реформуванню системи педагогічної освіти, але з урахуванням надбань вітчизняної теорії й освітньої практики, менталітету, історії, культури.

Перспективи подальших розвідок у напрямі представленого дослідження вбачаємо у виявленні особливостей неперервного професійного розвитку вчителів у Сінгапурі.

Список використаних джерел

1. Держицкая Е. В. Развитие системы образования Сингапура : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Москва, 2004. 156 с.
2. Ли Куан Ю. Из Третьего мира – в первый. История Сингапура (1965-2000) : монографія. Москва : МАНН, Иванов и Ферберг, 2019. 576 с.
3. Сергиенко А. Ю. Проектирование профессионального роста учителя с использованием стажировочной площадки в системе образования Сингапура. *Человек и образование*. 2015. № 4. С. 134–138.
4. Сотська Г. І. Акмеологічний підхід у педагогічній освіті України. *Edukacja dla przyszłości w świetle wyzwań XXI wieku*. Bydgoszcz. 2017. С. 387–396.
5. Сотська Г. І., Лісовий В. А. Обґрунтування сутності професійного розвитку викладача вищої школи: теоретичний аспект. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2018. Вип. 1. С. 22–26.
6. Сотська М. В. Підготовка вчителя як один із пріоритетних напрямів державної освітньої політики Сінгапуру. *Наукова школа академіка Івана Зязюна у працях його соратників та учнів* : зб. матеріалів VI наук.-практ. конф., 28 трав. 2020 р. Харків, 2020. С. 413–416.
7. A Teacher Education Model for the 21st Century. A Report by the National Institute of Education. URL: https://www.nie.edu.sg/docs/default-source/nie-files/te21_executivesummary_101109.pdf?sfvrsn=2 (дата звернення: 15.09.2020).
8. Education and the Rise of the Global Economy (1998). URL: <https://books.google.com.ua/books> (дата звернення: 18.09.2020).
9. Educational reform in Singapore: from quantity to quality. URL: <https://www.researchgate.net/publication/44838936> (дата звернення: 18.09.2020).
10. Singapore Ministry of education. *Education System*. URL: <http://www.moe.gov.sg/education/education-system> (дата звернення: 18.09.2020).

References

1. Derzhyskaia, E. V. (2004). *Razvitie sistemy obrazovaniia Singapura [Development of the education system in Singapore]*. (PhD diss.). Moskva [in Russian].
2. Li Kuan, Y. U. (2019). *Iz Tretego mira – v pervyj. Istoriya Singapura (1965-2000) [From the Third World to the first. History of Singapore (1965-2000)]*: monografiya. Moskva: MANN, Ivanov i Ferberg [in Russian].
3. Serhyenko, A. lu. (2015). *Proektyrovanye professionalnogo rosta uchytelia s spozlovanyem stazhyrovочноi ploshchadky v systeme obrazovaniia Synhapura [Designing teacher professional development using an internship platform in the Singapore education system]. Chelovek y obrazovanye [Human and education]*, 4, 134-138 [in Russian].
4. Sotska, H. I. (2017). *Akmeolohichnyi pidkhd u pedahohichnii osviti Ukrainy [Acmeological approach in pedagogical education of Ukraine]. Edukacja dla przyszłości w świetle wyzwań XXI wieku*. Bydgoszcz, 387-396 [in Ukrainian].
5. Sotska, H. I., & Lisovyi, V. A. (2018). *Obgruntuвання сутності професійного розвитку викладача вищої школи: теоретичний аспект [Substantiation of the essence of professional development of a higher school teacher: theoretical aspect]. ScienceRise: Pedagogical Education*, 1, 22-26 [in Ukrainian].
6. Sotska, M. V. (2020). *Pidgotovka vchytelya yak odin iz prіoritetnih napryamiv derzhavnoi osvіtnoi politiki Singapuru [Teacher training as one of the priorities of Singapore's public education policy]. In Naukova shkola akademika Ivana Zyazyuna u pracyah jogo soratnikiv ta uchniv [Academician Ivan Zyazyun's Scientific School in the works of his colleagues and students]: zb. materialiv VI nauk.-prakt. konf. (pp. 413-416). Harkiv [in Ukrainian].*
7. *A Teacher Education Model for the 21st Century. A Report by the National Institute of Education*. Retrieved from https://www.nie.edu.sg/docs/default-source/nie-files/te21_executivesummary_101109.pdf?sfvrsn=2.
8. *Education and the Rise of the Global Economy*. (1998). Retrieved from <https://books.google.com.ua/books>.
9. *Educational reform in Singapore: from quantity to quality*. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/44838936>.
10. Singapore Ministry of education. *Education System*. Retrieved from <http://www.moe.gov.sg/education/education-system>.

Дата надходження до редакції
авторського оригіналу: 05.10.2020